

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
วัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
People's Participation in the Administration of Watthana
Nakhon Sub-District Administrative Organization, Watthana
Nakhon District of Sa Kaeo Province

พระสุริยะ ฐานธมโม (รักษาทรรพ์)¹ สุรพล สุยะพรหม² และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือง³
Phra Suriya Thanadhammo (Raksasap)¹, Surapol Suyaprom²
and Kiettisak Suklueang³

Received : February 3, 2021; Revised : April 27, 2021; Accepted : April 28, 2021

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสารานิยธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบทนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากการแจกแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน จากประชากรจำนวน 5,762 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ

¹⁻³บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Master of Public Administration, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand;
e-mail : nongig35@gmail.com

หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานตามหลักสภานิติธรรมและปัจจัยการมีส่วนร่วมประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.28 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.27 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.24 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.03 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสภานิติธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($R=0.469^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสภานิติธรรมเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานก็เพิ่มขึ้น แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ 1) สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักเข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นทุกขั้นตอน โดยควรจัดให้มีการสำรวจระดับความเข้าใจของการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละโครงการอย่างมีคุณภาพมากขึ้น เพื่อการปรับปรุงและแก้ไขให้เกิดการพัฒนาได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น 2) สนับสนุนส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์เมื่อมีการจัดทำโครงการ เพื่อการสื่อสารความเข้าใจตรงกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนภายในพื้นที่ให้บริการ โดยจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดผลของการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ 3) สนับสนุนส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงกับโครงการทางพระพุทธศาสนา โดยจัดให้มีกิจกรรมซึ่งเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรเครือข่ายประชาชนในพื้นที่ให้บริการ 4) สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจร่วมกันในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น และการจัดการสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชน เพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การบริหาร, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purpose of this research was to study the level of people's participation in the administration of Watthana Nakhon Subdistrict Administrative Organization Watthana Nakhon District Sa Kaeo Province to study the relationship between the administrations according to the principle of Saranee Dharma. with the participation of the people in the administration of Watthana Nakhon Subdistrict Administrative Organization Watthana Nakhon District Sa Kaeo Province and to study the guidelines for the development of people's participation in the administration of Watthana Nakhon Subdistrict Administrative Organization Watthana Nakhon District Sa Kaeo Province By this research study Conducted in accordance with the integrated research methodology, namely qualitative research. By in-depth interviews with 7 key informants or people and using content analysis techniques. The context is presented as an essay accompanying the frequency distribution table of the key informants. and quantitative research which uses a survey research method from the distribution of questionnaires the samples used in this research were people living in Watthana Nakhon Sub-district. Watthana Nakhon District Sa Kaeo Province Using the sampling method from Taro Yamane's formula, a sample of 375 people from a population of 5,762 was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation. and analyzing the relationship between factors of administration according to Saranee Dharma principles and factors of public participation of Watthana Nakhon Subdistrict Administrative Organization. Watthana Nakhon District Sa Kaeo Province The analysis was done by estimating the relationship between the variables whether they were related or not. using Pearson's correlation coefficient method.

The results showed that the level of people's participation in the administration of Wattana Nakhon Subdistrict Watthana Nakhon District Sa Kaeo Province Overall, it was at a moderate level. The mean of 3.21 when considering each aspect was moderate in all aspects, in descending order of the mean as follows: It was at a moderate level with an average of 3.28 in terms of participation in receiving

benefits. At the moderate level, with an average of 3.27 on participation in decision-making. At the moderate level with an average of 3.24 and participation in the evaluation. It was at a moderate level with an average of 3.03. The relationship between the administration according to the Saranee Dhamma principles and the people's participation in the administration of the Wattana Nakhon Subdistrict Administrative Organization. Watthana Nakhon District Sa Kaeo Province found that overall, there was a moderately positive relationship ($R=0.469^{**}$) with statistical significance at 0.01 level. People's participation in the administration has also increased. Guidelines for developing people's participation are: 1) Support and encourage people to realize and understand the importance of participation in local administration at every step. There should be a more quality survey of the level of people's participation in each project. To improve and fix the development to be more relevant to the point. 2) Support and promote public relations when the project is prepared. for the purpose of communicating the mutual understanding between the Subdistrict Administrative Organizations and people within the service area by providing training to improve communication for public relations to achieve effective communication through various channels. 3) Support and promote linkage with Buddhist projects. by providing more activities linked to Buddhist activities in order to build good relationship between the people's network organizations in the service area. 4) Support and encourage people to have mutual understanding in the management of resources and the local environment correctly and efficiently. by providing training to educate about local resource management and environmental management for the community for efficient and effective management

Keywords : Participation, Administration, Sub-district Administrative Organization

บทนำ (Introduction)

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2475 ประเทศไทยได้เปลี่ยนการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย และได้มีการจัดระเบียบการปกครองโดยใช้หลักการปกครองที่สำคัญ 3 ประการคือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และ

หลักการกระจายอำนาจ โดยมีความสัมพันธ์กับการจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินที่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) การบริหารราชการส่วนกลางใช้หลักการรวมอำนาจ 2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคใช้หลักการแบ่งอำนาจ และ 3) การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจ ซึ่งหลักการเหล่านี้ได้ถูกกำหนดเป็นรูปแบบการปกครองไทยและดำเนินการสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่มาจากหลักการกระจายอำนาจ หรือก็คือ การโอนอำนาจจากรัฐบาลส่วนกลางบางส่วนให้ท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง โดยพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินพุทธศักราช 2534 (State Administration Act, B.E. 2534. (September 1991)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธศักราช 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7 พุทธศักราช 2562 (Subdistrict Council and Subdistrict Administrative Organization Act (No. 7) B.E. 2562 (April 2019) โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมทั้งนี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลการจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างการตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนอกจากนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นพุทธศักราช. 2542 (Act Determining Plans and Procedures for Decentralization of Powers to Local Administrative Organizations, B.E. 2542 (1999) (November 1999) และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 ข้อ 16 ที่ว่าด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนนับได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยดังจะเห็นได้ชัดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 252 (Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (April 2017) ที่ได้ให้ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายปกครองส่วนท้องถิ่นและมีการกระจายอำนาจให้พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง จึงสามารถกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนและการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

นั้น ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสม

องค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชน ที่สามารถรับทราบปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดีก็ตาม แต่การจะทำให้ชุมชนมีความสงบสุขอย่างยั่งยืน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและความคิดเห็นจากประชาชนในชุมชน เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายหรือแผนงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน ซึ่งในหลายกรณีพบว่าในบางโครงการมีปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากอาจมีผลกระทบกับการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สามารถรับทราบได้ถึงปัญหาท้องถิ่นเพื่อนำไปทำการกำหนดนโยบายหรือโครงการใด ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการปกครองได้มีการกำหนดเป็นแนวนโยบายของรัฐอย่างชัดเจนต่อเนื่องนับแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยบัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมให้ข้อมูล ตัดสินใจ ติดตามตรวจสอบ ถอดถอนผู้ทุจริต การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับต่อมาก็ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ โดยให้รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย ซึ่งกำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน (Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540. (October 1997)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นจะมีกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ และมีการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ แต่ก็ยังคงมีปัญหาสำคัญที่ปรากฏให้เห็นส่วนหนึ่ง คือ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลไก วิธีการดำเนินงาน และกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การเปิดเผยข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การจัดให้มีการออกเสียงลงประชามติ และการรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักมีปัญหาในเชิงปฏิบัติ โดยมีประเด็นสำคัญ คือ 1) กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมายังไม่มีรูปแบบองค์ประกอบ และกลไกวิธีการดำเนินงานที่เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เป็นเพียงกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของฝ่ายจัดกระบวนการเท่านั้นซึ่งทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นโดยประชาชนได้ 2) ไม่ได้กำหนดให้มีตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นที่มีความครอบคลุมทุกบทบาทการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่ทราบว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นแล้วหรือไม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมาน้อยเพียงใด บุคลากรท้องถิ่นไม่มีมาตรฐานกลางในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วม ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามความต้องการของประชาชนที่จะพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง (Ngernkhilai et. al., (2020)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปประกอบพิจารณาแนวทางในการบริหารงานด้านการมีส่วนร่วมสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยเชิงคุณภาพได้รับข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคน ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ตัวแทนคณะสงฆ์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มที่ 2 ตัวแทนผู้บริหารฝ่ายการเมืองและฝ่ายข้าราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มที่ 3 ตัวแทนประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มที่ 4 ตัวแทนนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

2) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- 2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชน ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 5,762 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 5,762 คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสารณียธรรม 6 ด้าน คือ 1) ด้านเมตตาการุณยธรรม 2) ด้านเมตตาวิจิตรธรรม 3) ด้านเมตตาเมตตาโนกรรม 4) ด้านสาธารณโภคี 5) ด้านศีลสามัญญตา 6) ด้านทวิญญูสามัญญตา จำนวน 30 ข้อโดยแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ตามการมีส่วนร่วมของประชาชน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการปฏิบัติ 3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ 4) ด้านการประเมินผล รวม 20 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด (Open ended Question) ให้เลือกตอบได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน 374 ฉบับ โดยแจกกับประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ทั้ง 7 หมู่บ้าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ของแบบสอบถามโดยใช้ตารางแสดงค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลประชากรศาสตร์ และข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) ในการทดสอบสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ในส่วนของการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

เนื่องจากระดับของตัวแปรที่ใช้เป็นระดับอันตรรกาค และสามารถคำนวณได้ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

(n=375)

การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านการปฏิบัติ	3.28	.87	ปานกลาง	1
ด้านการรับผลประโยชน์	3.27	.82	ปานกลาง	2
ด้านการตัดสินใจ	3.24	.90	ปานกลาง	3
ด้านการประเมินผล	3.03	.96	ปานกลาง	4
รวม	3.21	.89	ปานกลาง	

จากข้อมูลในตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$ S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสารณิธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร

จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม ประกอบด้วย ด้านเมตตา
กายกรรม ด้านเมตตาวจีกรรม ด้านเมตตามโนกรรม ด้านสาธารณโภคี ด้านศีลสามัญญตา และ
ด้านทวิจฺฐิสามัญญตา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัด
สระแก้ว

(n=375)

		ตัวแปรตาม				
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		การมีส่วนร่วมของ ประชาชนโดยภาพรวม	1. ด้านการตัดสินใจ	2. ด้านการปฏิบัติ	3. ด้านการรับ ผลประโยชน์	4. ด้านการประเมินผล
การบริหารงานตามหลัก สาราณียธรรมโดยภาพรวม		0.469**	0.418**	0.455**	0.493**	0.325**
ตัวแปรต้น	1. ด้านเมตตาทายกรรม	0.345**	0.317**	0.384**	0.329**	0.214**
	2. ด้านเมตตาวจีกรรม	0.451**	0.426**	0.464**	0.457**	0.283**
	3. ด้านเมตตามโนกรรม	0.417**	0.370**	0.399**	0.421**	0.311**
	4. ด้านสาธารณโภคี	0.358**	0.316**	0.315**	0.408**	0.254**
	5. ด้านศีลสามัญญตา	0.345**	0.282**	0.316**	0.395**	0.252**
	6. ด้านทวิจฺฐิสามัญญตา	0.443**	0.392**	0.415**	0.468**	0.321**

จากข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่า พบว่าการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมกับการมีส่วนร่วม
ร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร
จังหวัดสระแก้ว มีความสัมพันธ์กันดังนี้

การบริหารงานตามหลักสราณียธรรม โดยภาพรวม กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($R=0.469^{**}$)

การบริหารงานตามหลักสราณียธรรม โดยภาพรวม กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ด้านการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.418^{**}$)

การบริหารงานตามหลักสราณียธรรม โดยภาพรวม กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วด้านการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.455^{**}$)

การบริหารงานตามหลักสราณียธรรม โดยภาพรวม กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วด้านการรับผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.493^{**}$)

การบริหารงานตามหลักสราณียธรรม โดยภาพรวม กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วด้านการประเมินผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างน้อย ($r=0.325^{**}$)

3. สมมติฐานที่ 1 การบริหารงานตามหลักสราณียธรรมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าสหสัมพันธ์	ค่า P	ระดับความสัมพันธ์	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	การบริหารงานตามหลักสราณียธรรม	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน	0.469**	0.01	ปานกลาง	✓	

จากข้อมูลในตารางที่ 3 สามารถสรุปผลได้ว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานก็เพิ่มขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$ S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกด้านได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ได้มีการให้ความร่วมมืออันดีในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว อยู่เสมอและมีแนวโน้มว่าจะพัฒนาการมีส่วนร่วมดังกล่าวให้มากขึ้นได้ โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phra Weeradej Thanveiro (Hongsa Ngoen) (2015) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการศึกษาพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($R=0.469^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสราณียธรรมเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานก็เพิ่มขึ้น อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการประยุกต์ใช้หลักสราณียธรรมในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายพันธกิจและนโยบายการพัฒนางานขององค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนานคร ซึ่งเป็นหลักธรรมสำคัญเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่น ให้เกิดความระลึกถึงกัน มีความรักความเมตตาต่อกัน มีความสามัคคีกัน เกิดความร่วมมือที่ดีในการทำงาน

เอื้อเพื่อผู้แพ้ ช่วยเหลือกันและมีแนวโน้มว่าการบริหารตามหลักสราณียธรรมจะสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เพิ่มขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phrakru Nonthaweerawat Wirathammo (Meenusorn) (2010) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสราณียธรรม 6 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสราณียธรรม 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักเข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นให้มากขึ้นในทุกขั้นตอน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงกับโครงการทางพระพุทธศาสนา โดยจัดให้มีกิจกรรมซึ่งเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มเติมหลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง (References)

Act Determining Plans and Procedures for Decentralization of Powers to Local Administrative Organizations, B.E. 2542 (1999) (November 1999).

Government Gazette. Volume 116, page 48. [In Thai]

Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540. (October 1997). **Government Gazette.** Volume 114, page 1. [In Thai]

Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (April 2017). **Government Gazette.** Volume 134, page 1. [In Thai]

- Phra Weeradej Thanveiro (Hongsa Ngoen). (2015). **People's Participation in Administration of Tha Daeng Subdistrict Administrative Organization, Nong Phai District, Phetchabun Province.** (Master's Thesis Department of Public Administration). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [In Thai]
- Phrakru Nonthaweerawat Wirathammo (Meenusorn). (2010). **Administration of Sub-District Municipality according to Saranee Thamma 6 : A Case Study of Tambon Plai Bang Municipality, Bang Kruai District, Nonthaburi Province.** (Master of Buddhist Thesis in the field of Buddhist management). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [In Thai]
- Piyanuch Ngerkhlai, Wongpak Phupansri and Weena Pungwiwatnikul. (2020). **Development of a model for people's participation in local development.** Ramkhamhaeng Research Journal (Humanities and Social Sciences), 23(1), 11-20. [In Thai]
- State Administration Act, B.E. 2534. (September 1991). **Government Gazette.** Volume 108, page 156. [In Thai]
- Subdistrict Council and Subdistrict Administrative Organization Act (No. 7) B.E. 2562 (April 2019). **Government Gazette.** Volume 136, page 151. [In Thai]